

Sygn. akt III A Ua 1456/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Danuta Rychlik-Dobrowolska (spr.)
Sędziowie:	SSA Danuta Owsiana SSA Barbara Ciuraszkiewicz
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku P. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji P. F.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 5 lipca 2011 r. sygn. akt V U 613/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Opolu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 5 lipca 2011 roku oddalił odwołanie wnioskodawcy P. F. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 5 sierpnia 2010 roku i zasądził od wnioskodawcy na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. kwotę 120 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Rozstrzygnięcie to Sąd Okręgowy oparł o następująco ustalony stan faktyczny: wnioskodawca P. F. ma przyznane prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 1982 roku. Podstawa wymiaru emerytury została ustalona przy przyjęciu przeciętnego wynagrodzenia z ostatnich 12 miesięcy tj. z okresu od grudnia 1980 roku do listopada 1981 roku. W dniu 3 stycznia 2005 roku wnioskodawca złożył wniosek o ponowne przeliczenie świadczenia przy przyjęciu wynagrodzenia z 20 lat najkorzystniejszych. Do wniosku załączono legitymację ubezpieczeniową oraz angaże świadka A. W. i druk Rp-7 z okresu zatrudnienia w Zakładach (...) S.A. w C. z lat 1978 – 1981. Zakład pracy wyjaśnił jednocześnie, że nie

dysponuje dokumentacją płacową za lata 1958 – 1977, w związku z czym nie ma możliwości wystawienia druku Rp-7 za w/w lata. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., decyzją z dnia 1 lutego 2005 roku odmówił dokonania przeliczenia emerytury, uzasadniając to faktem, iż wnioskodawca udokumentował wynagrodzenie jedynie za cztery lata (1978 – 1981), zaś dokumentacja płacowa świadka A. W. nie stanowi podstawy do przeliczenia emerytury wnioskodawcy. Od w/w decyzji wnioskodawca złożył odwołanie do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu, które zostało odrzucone postanowieniem z dnia 4 października 2005 roku. W dniu 05.10.2005r P. F. złożył pismo do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., w którym domagał się wydania ponownej decyzji w sprawie przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego, nie przedkładając jednak żadnych dowodów, które mogłyby mieć wpływ na zmianę okresu, z którego ustalono podstawę wymiaru emerytury. Decyzją z dnia 26 października 2005 roku ZUS poinformował wnioskodawcę, że stanowisko zawarte w decyzji z dnia 1 lutego 2005 roku zostało podtrzymane wobec nie przedłożenia przez wnioskodawcę żadnych nowych dowodów w sprawie. Na powyższą decyzję, w dniu 2 listopada 2005 roku wnioskodawca złożył odwołanie do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu. Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2005 roku, sygn. akt VU 3166/05, Sąd oddalił odwołanie, a wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem nowych okoliczności sprawy przekazał Oddziałowi ZUS w O. do rozpoznania i wydania stosownej decyzji. Sąd Okręgowy uznał bowiem, iż przedłożona przez wnioskodawcę legitymacja ubezpieczeniowa E. B., w której wykazano zarobki z lat 1961 – 1969 stanowi w sprawie nową okoliczność skutkującą koniecznością rozpoznania i wydania stosownej decyzji przez ZUS. Zakład rozpoznał wniosek przekazany przez Sąd, jednak decyzją z dnia 21 lutego 2006 roku ponownie odmówił wnioskodawcy przeliczenia podstawy wymiaru emerytury. Od powyższej decyzji wnioskodawca złożył odwołanie do Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu. Sąd rozpoznając przedmiotowe odwołanie dopuścił dowód z akt rentowych wnioskodawcy, A. W., E. B., dowód z akt osobowych wnioskodawcy, akt osobowych A. W. i E. B. a nadto dowód z przesłuchania w charakterze świadków zarówno A. W. jak też E. B. oraz dowód z przesłuchania wnioskodawcy w charakterze strony. Wyrokiem z dnia 20 września 2006 roku sygn. akt VU 947/06, Sąd oddalił odwołanie, uznając zaskarżoną decyzję ZUS za zasadną. W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że brak jest możliwości - cyt. „odwzorowywania zarobków wnioskodawcy na podstawie zarobków świadka A. W.” Wyrok powyższy jest prawomocny. W dniu 20 września 2006 roku wnioskodawca złożył do Oddziału ZUS w O. kolejny wniosek o ponowne przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia przy uwzględnieniu wynagrodzenia z lat 1962 – 1971 składając zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu P. F. z dnia 19 września 2006 roku, pismo wyjaśniające zakład pracy oraz oświadczenia P. F., a także świadków: A. G. i A. W.. Decyzją z dnia 16 listopada 2006 roku, organ emerytalno rentowy odmówił ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury. Od powyższej decyzji z dnia 16 listopada 2006 roku, wnioskodawca złożył odwołanie do Sądu Okręgowego w Opolu. Prawomocnym postanowieniem z dnia 20 listopada 2007 roku, sygn. akt VU 1866/07, Sąd Okręgowy w Opolu, odrzucił odwołanie wnioskodawcy, wobec zaistnienia w sprawie przesłanki powagi rzeczy osądzonej. W dniu 14 marca 2008 roku, P. F. złożył do Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu odwołanie od decyzji Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w O. z dnia 19 lutego 2008 roku, odmawiającej przeliczenia emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia z lat: od 1962 roku do 1971 roku, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i ponowne przeliczenie jego emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia z okresu zatrudnienia na podstawie złożonego przez niego w ZUS Oddział w O. w dniu 20 września 2006 roku Rp – 7 z dnia 19 września 2006 roku. W uzasadnieniu wskazał, iż decyzja z dnia 16 listopada 2006 roku, odmawiająca ponownego przeliczenia świadczenia, nie może dotyczyć jego wniosku z dnia 20 września 2006 roku ponieważ w tym dniu nie składał wniosku o przeliczenie na podstawie Rp – 7 A. W., ale złożył w dniu 20 września 2006 roku do ZUS swoje Rp – 7, sporządzone przez (...) S.A. Sąd Okręgowy w Opolu postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2008 roku, sygn. akt VU 1397/08 odrzucił odwołanie wnioskodawcy. Na postanowienie Sądu wnioskodawca złożył zażalenie. Sąd Apelacyjny w dniu 25 sierpnia 2008 roku, sygn. akt III AUz 135/08 oddalił zażalenie. W dniu 8 lipca 2010 roku wnioskodawca złożył ponownie zaświadczenie Rp – 7 z dnia 19 września 2006 roku i z dnia 28 czerwca 2010 roku wydane przez (...) S.A. oraz pismo zakładu pracy wskazujące na fakt, iż zaświadczenie wydane zostało na podstawie odtworzonej dokumentacji płacowej wnioskodawcy. Z pisma wyjaśniającego w sprawie odtworzenia dokumentu wynika, iż zaświadczenie zostało wystawione na podstawie dokumentacji płacowej A. W. tj. osoby zatrudnionej na równorzędnym stanowisku z wnioskodawcą. Zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 28 czerwca 2010 roku jest w istocie wiernym powtórzeniem treści Rp-7 z 19 września 2006 roku tj. obydwie te dokumenty zawierają identyczne dane co do wysokości wynagrodzenia wnioskodawcy z lat 1962 – 1971, z tym

1 że na str. 2 Rp-7 z 28 czerwca 2010 roku wpisano, że zaświadczenie wystawiono na podstawie odtworzonej dokumentacji p. P. F., zaś na str. 2 Rp-7 z 19 września 2006 roku wskazano, że Rp-7 zostało wystawione na podstawie książeczki ubezpieczeniowej oraz akt osobowych A. W.. ZUS decyzją z dnia 5 sierpnia 2010 roku odmówił wnioskodawcy ponownego przeliczenia świadczenia. W uzasadnieniu wydanej decyzji organ emerytalno – rentowy wskazał, że wnioskodawca nie przedłożył nowych dowodów i nie wskazał nowych okoliczności w rozumieniu art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przedłożone zaświadczenie Rp-7 zawiera identyczne dane co zaświadczenie przedłożone w dnia 20 września 2006 roku. Ponadto ZUS wskazał że środkiem dowodowym potwierdzającym wysokość wynagrodzeń jest zaświadczenie wystawione przez pracodawcę na podstawie dokumentacji płacowej danego pracownika, a nie innej osoby zatrudnionej na równorzędnym stanowisku. Realizując zalecenia Sądu Apelacyjnego zawarte w uzasadnieniu postanowienia z 21 lutego 2010 roku Sąd Okręgowy ustalił, że Rp-7 z 28 czerwca 2010 roku wystawione zostało przez (...) S.A. na podstawie dostępnej dokumentacji płacowej A. W.. Pracodawca ustalił, że zarobki wnioskodawcy w 1978 roku stanowiły 98,97% wynagrodzenia A. W. i taką zasadę odtworzenia wynagrodzenia wnioskodawcy przyjął zakład pracy przy określaniu jego wynagrodzenia za lata poprzedzające tj. 1962 – 1969 a lata 1970 i 1971 co do których brak było danych co do wysokości wynagrodzenia A. W. przyjęto, że wynagrodzenie to nie mogło być niższe niż w 1969 roku. W efekcie zatem Rp-7 z 28 czerwca 2010 roku wystawione zostało na podstawie akt osobowych i dokumentacji płacowej A. W.. Wnioskodawca nie złożył żadnych nowych wniosków dowodowych na okoliczność zasadności swego żądania, w tym dla potwierdzenia prawidłowości ustalenia przez pracodawcę wynagrodzenia w Rp-7 z 28 czerwca 2010 roku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, iż wnioskodawca pobiera emeryturę obliczoną przy uwzględnieniu wynagrodzenia z okresu 12 miesięcy, a od grudnia 1980 roku do listopada 1981 roku, a wwpw świadczenia wynosi 150,28%. Jak wskazano w ustaleniach możliwość przeliczenia emerytury wnioskodawcy przy uwzględnieniu wynagrodzenia z 20 lat – w tym lat 1962 – 1971 na podstawie wynagrodzenia A. W. była przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w Opolu w sprawie VU 947/06. Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu wnikliwego postępowania dowodowego, w tym przesłuchania w charakterze świadków A. W. i innych współpracowników oraz dokonaniu analizy akt osobowych wnioskodawcy i A. W. pod kątem stawek zaszeregowania i składników wynagrodzenia nie znalazł możliwości uwzględnienia zarobków A. W. jako zarobków wnioskodawcy. Wyrok z 20 września 2006 roku oddalający odwołanie wnioskodawcy od wydanej w tym przedmiocie decyzji ZUS z 21 lutego 2006 roku jest wyrokiem prawomocnym. Kolejne próby P. F. zmierzające do uzyskania przeliczenia emerytury przy uwzględnieniu wynagrodzenia A. W. z wym. lat również nie znalazły aprobaty organu rentowego oraz Sądu. Istotne jest przy tym, że po wydaniu przez pracodawcę wnioskodawcy (...) S.A. zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7) z 19 września 2006 roku w którym dokonano wpisów wynagrodzeń wnioskodawcy w oparciu o wynagrodzenie A. W. Sąd uznał że nie ma możliwości analizy tego dowodu, bowiem w sprawie istnieje powaga rzeczy osądzonej. Z tej przyczyny Sąd Okręgowy w Opolu postanowieniem z 20 listopada 2007 roku w sprawie VU 1866/07 oraz z 22 kwietnia 2008 roku w sprawie VU 1397/08 odrzucił odwołanie wnioskodawcy od decyzji z 16 listopada 2006 roku i z 19 lutego 2008 roku.

Sąd Okręgowy wskazał, iż w przedmiotowej sprawie P. F. po raz kolejny zmierzał do uzyskania przeliczenia emerytury przy uwzględnieniu wynagrodzenia z 20 lat – w tym z lat 1962 – 1971. Przedłożył nowy dowód w sprawie jakim jest Rp-7 pracodawcy z 28 czerwca 2010 roku. W treści tego dokumentu podano, że zaświadczenie wystawiono na podstawie odtworzonej dokumentacji pana P. F.. Jak jednak wynika z pisma wyjaśniającego pracodawcy wnioskodawcy – (...) S.A. z 19 maja 2011 roku w rzeczywistości dokument ten opracowany został przy przyjęciu porównawczo wynagrodzeń A. W., przy czym zakład pracy dysponował przy jego sporządzaniu wyłącznie tymi dowodami, jakie były już przedmiotem analizy Sądu w sprawie VU 947/06. Skoro zaś prawomocnym wyrokiem z 19 czerwca 2006 roku Sąd Okręgowy w Opolu oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji odmawiającej uwzględnienia zarobków A. W. do obliczenia wynagrodzenia wnioskodawcy zatem w tym zakresie istnieje powaga rzeczy osądzonej. Samo określenie w Rp-7 z 28 czerwca 2010 roku, że wydane zostało na podstawie odtworzonej dokumentacji P. F. nie daje podstaw do ponownej analizy tego dowodu. Zdaniem Sądu Okręgowego nie zasługuje przy tym na aprobatę wyliczenie wynagrodzenia pracownika przy założeniu, że wynagrodzenie to stanowiło zawsze określony procent wynagrodzenia

innego pracownika – a taką metodę ustalenia wynagrodzenia wnioskodawcy przyjął pracodawca wystawiając Rp-7 z 28 czerwca 2010 roku. Przyjął on bowiem, że skoro zarobki P. F. w 1978 roku stanowiły 98,97% wynagrodzenia A. W. to w tej samej proporcji uzyskiwał je również w latach 1962 – 1969 zaś w latach 1970 i 1971 nie mogły być niższe. Wynagrodzenie, które stanowi podstawę wyliczenia świadczenia musi być oparte na dowodach pewnych, a nie domniemaniach. (...) SA dowodami takimi nie dysponował. Istotne jest w sprawie, że wnioskodawca nie złożył żadnych nowych wniosków dowodowych, które pozwoliłyby na potwierdzenie prawidłowości dokonanych przez zakład pracy wpisów wynagrodzeń. Na rozprawie w dniu 21 czerwca 2011 roku stwierdził, że wyjaśnienia pracodawcy w zestawieniu z materiałem dowodowym wskazanym w tych wyjaśnieniach są wystarczające do uwzględnienia jego roszczeń. Sąd Okręgowy wskazał, iż skoro więc Rp-7 z 28 czerwca 2010 roku nie może stanowić podstawy do przeliczenia emerytury wnioskodawcy a nie zostały przedłożone ani wskazane inne dowody na potwierdzenie zasadności jego żądań, zatem odwołanie podlega oddaleniu.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił rażące błędy w ustaleniach faktycznych w związku z naruszeniem prawa materialnego i procesowego, co miało bezpośredni wpływ na błędną ocenę zaskarżonego wyroku. Wskazując na powyższy zarzut wnioskodawca wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia poprzez jego zmianę i uwzględnienie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji zgromadził w sprawie wystarczający materiał dowodowy, a jego ocena nie narusza granic zastrzeżonych dla swobodnej oceny materiału dowodowego (art. 233 § 1 kpc). Wbrew zarzutom podnoszonym w apelacji, Sąd I instancji wydał trafne rozstrzygnięcie znajdujące uzasadnienie w całokształcie sprawy oraz treści obowiązujących przepisów, a Sąd Apelacyjny aprobując w pełni te ustalenia, przyjmuje je za własne bez potrzeby szczegółowego ich przytaczania.

Spór w sprawie dotyczył wokół ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy.

Zgodnie z treścią art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego: z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia lub z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176 lub też z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty, pod warunkiem, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Jednocześnie w myśl przepisu art. 116 ust. 5 ustawy emerytalnej do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., nr 10, poz. 49) zawiera w § 20 wykaz środków dowodowych, którymi można dowodzić wysokość zarobków, stanowiących podstawę wymiaru emerytury. Przepisy rozporządzenia, regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają jednak zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów.

W przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje więc możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdującą się w aktach osobowych, takich jak umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia, a i wówczas można uwzględniać tylko takie składniki, które są pewne, wypłacane były w danym okresie stale i w określonej wysokości. Możliwe jest to także w postaci innych środków dowodowych tj. zeznań świadków opinii biegłych itp.

W rozumieniu powyższych przepisów ustalenia Sądu Okręgowego w zakresie wysokości należnej wnioskodawcy emerytury są prawidłowe. Wnioskodawca nie przedstawił żadnych nowych dowodów potwierdzających wysokość uzyskiwanych przez niego wynagrodzeń w okresie od 1962 – 1971 roku. Wnioskodawca przedstawił dowód w postaci nowego druku Rp-7 wystawionego przez pracodawcę – (...) S.A. Jednakże jak wskazał to Sąd Okręgowy wskazany druk został wydany nie na podstawie dokumentacji wnioskodawcy, ale na podstawie przyjęcia porównawczego wynagrodzeń wnioskodawcy do wynagrodzeń A. W.. Jak słusznie w tym zakresie zauważył Sąd Okręgowy dowody w postaci wynagrodzeń A. W. stosowane zastępczo dla wnioskodawcy były już przedmiotem analizy sądu i prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 19 czerwca 2006 roku odmówiono wnioskodawcy wyliczenia jego wynagrodzeń przy uwzględnieniu wynagrodzeń A. W.. Ponadto zdaniem Sądu Apelacyjnego wyliczenie wynagrodzenia pracownika jedynie przy założeniu, że wynagrodzenie to stanowiło zawsze określony procent wynagrodzenia innego pracownika pozbawione jest przymiotu pewności. W szczególności wskazać należy, iż wysokość wynagrodzenia pracownika często powiązana jest z ilością wykonywanej pracy, stażu pracy i innych składowych. Jak zostało to natomiast wskazane powyżej wynagrodzenie na podstawie którego ubezpieczony stara się o wyliczenie świadczenia musi być oparte na dowodach pewnych. Wobec braku jakichkolwiek dokumentów płacowych i osobowych wnioskodawcy nie sposób uznać, iż zaświadczenie Rp-7 przedstawione przez wnioskodawcę jest prawidłowe i oparte na prawidłowych wyliczeniach. Tym samym nie może ono stanowić dowodu w sprawie o świadczenie emerytalne.

Sąd Apelacyjny w pełni zgadza się z ustaleniami dokonanymi przez Sąd I instancji. Natomiast zarzuty wnioskodawcy opierające się jedynie na zarzucie dokonania odmiennego wyliczenia należnej mu emerytury niezgodnego z obowiązującymi przepisami prawa, nie mogą znaleźć uznania w kontekście zgromadzonego materiału dowodowego.

Z wymienionych względów Sąd Apelacyjny orzekł o oddaleniu apelacji na podstawie art. 385 kpc.

K.S.